

โครงสร้างผู้ถือหุ้น ความสามารถในการทำกำไร และโครงสร้างเงินทุนที่มีผลต่อ
การวางแผนภาษีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย:

กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

The Effects of Shareholder Structure, Profitability and Capital Structure on
Corporate Income Tax Planning of Listed Companies on The Stock Exchange
of Thailand: Real Estate and Construction Industries

จรรยา ครองบุญ* และ กุสุมา คำพิทักษ์

(Janya Krongboon and Kusuma Dampitakse)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา โครงสร้างผู้ถือหุ้น ความสามารถในการทำกำไร และโครงสร้างเงินทุน ที่มีผลต่อการวางแผนภาษีของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง กลุ่มตัวอย่างคือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ยกเว้นบริษัท ในลักษณะกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และกองทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ วิธีการศึกษาใช้ข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากงบการเงิน แบบแสดงรายงานข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี ระหว่างปี 2560 – 2562 จากระบบข้อมูลตลาดหลักทรัพย์บนอินเทอร์เน็ต จำนวน 237 ตัวอย่าง การวัดค่าการวางแผนภาษีใน ส่วนของภาษีเงินได้นิติบุคคลวัดค่าจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง โครงสร้างผู้ถือหุ้นศึกษาในกลุ่มผู้ถือหุ้น แบบครอบครัว ความสามารถในการทำกำไรวัดค่าโดยอัตราส่วนกำไรต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และโครงสร้างเงินทุนวัดจาก อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ สถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิง พหุ ที่ระดับทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผลการศึกษาพบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นของบริษัทที่มีผู้ถือหุ้น แบบครอบครัวและโครงสร้างเงินทุนของบริษัทที่มีแหล่งเงินทุนมาจากการกู้ยืมมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการวางแผนภาษี ส่วนความสามารถในการทำกำไรมีอิทธิพลเชิงลบต่อการวางแผนภาษี

คำสำคัญ : การวางแผนภาษี โครงสร้างผู้ถือหุ้น ความสามารถในการทำกำไร โครงสร้างเงินทุน

* หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ วิชาเอกการบัญชี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. 12110

Master of Business Administration Program (Accounting), Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Thanyaburi. 12110

Corresponding author: janya_k@mail.rmutt.ac.th

ABSTRACT

The objectives of this research were to investigate the effects of shareholder structure, profitability, and capital structure on tax planning of listed companies on The Stock Exchange of Thailand: real estate and construction industry. The samples were listed companies in real estate and construction industry except property funds and real estate investment trusts. The research using secondary data collected financial statement, form 56-1 and annual report during year 2017 to 2019 from Set Market Analysis and Reporting Tool (SETSMART). The data collected from 84 companies consisted of 237 firm-year. The measurement of tax planning concentrated on corporate income tax planning measured by Effective Tax Rate (ETR). While shareholder structure focused on family ownership. In addition, profitability measured by return on equity and capital structure measured by debt-to-equity ratio. The statistics used were descriptive and multiple regression analysis at 0.05 significant level. The results revealed that the shareholder structure and capital structure had the positive influence on corporate income tax planning. In addition, profitability had the negative influence on corporate income tax planning.

Keywords : Tax Planning, Shareholder Structure, Profitability, Debt Ratio

Article history: Received 18 February 2021

Revised 10 March 2021

Accepted 19 March 2021

SIMILARITY INDEX = 0.00 %

1. บทนำ

อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และการก่อสร้างเป็นหนึ่งในภาคการผลิตที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย (ชาครีย์ อักษรถึง และ คธาฤทธิ สีทธิกุล, 2559) มีส่วนในการขับเคลื่อนการเติบโตของเศรษฐกิจของประเทศไทย เป็นอุตสาหกรรมที่ให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่าจึงเป็นที่สนใจในการลงทุน แต่เมื่อเกิดสถานการณ์โควิด-19 ทำให้อุตสาหกรรมฯ ได้รับผลกระทบจากต้นทุนการก่อสร้างที่มีความจำเป็นจากมาตรการเชิงป้องกันเพื่อลดการแพร่ของโรคระบาด เพื่อปรับตัวในการทำงานทำให้ต้นทุนที่เกิดจากการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น เช่น ค่าเดินทางคนงาน ค่าที่พัก และอุปกรณ์ป้องกัน ตั้งแต่ มีนาคม 2563 จนถึงปัจจุบัน ปี 2564 การยับยั้งการแพร่ระบาดยังทำให้เกิดความผันผวนของราคาวัสดุก่อสร้าง เกิดจากสถานการณ์ขาดแคลนแร่เหล็ก (Supply shortage) ต้นทุนการก่อสร้างจึงมีการปรับตัวสูงขึ้น (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2563) ผู้ประกอบ

ธุรกิจในปัจจุบันจึงต้องประเมินสถานการณ์เพื่อเตรียมกระแสเงินสด และการวางแผนแนวทางการทำงานในรูปแบบใหม่เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มกระแสเงินสดในกิจการ

การลงทุนของผู้ประกอบธุรกิจเป้าหมายหลักคือการทำกำไรสูงสุด และการสร้างความมั่งคั่งให้กิจการ เมื่อมีกำไรจากการดำเนินงาน ค่าใช้จ่ายที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้คือภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นภาระหน้าที่ของผู้มีกำไรที่ต้องชำระภาษีตามอัตราที่กฎหมายกำหนด ซึ่งจะทำให้ผลตอบแทนของผู้ประกอบธุรกิจลดลง ทางออกที่สามารถช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายภาษีของกิจการได้อย่างถูกต้อง คือ กิจการต้องมีการวางแผนภาษี เพื่อเป็นการเตรียมการในการเสียภาษี โดยกำหนดแนวทางปฏิบัติในการเสียภาษีให้เสียภาษีได้อย่างถูกต้อง ประหยัดภาษีได้สูงสุด โดยใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้นิติบุคคล ใช้แตกต่างระหว่างเกณฑ์การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่ายทางบัญชีและทางภาษี ซึ่งการวางแผนภาษีจะทำให้อัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริง (Effective Tax Rate หรือ ETR) ลดลง รูปแบบการวางแผนภาษีที่กระทบต่อค่า ETR เป็นการวางแผนที่ทำให้กำไรทางภาษีลดลงโดยไม่ทำให้กำไรทางบัญชีลดลงด้วย (ธัญพร ตันติยวงศ์, 2552) บริษัทที่มีการวางแผนภาษีจะมีค่าอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงต่ำ (Hanlon, Mills & Slemrod, 2005) ทำให้สามารถแสดงผลกำไรหลังภาษีได้มากขึ้น ยังเป็นการบริหารจัดการภาษีเพื่อช่วยเพิ่มกระแสเงินสดให้แก่กิจการอีกด้วย การวางแผนภาษีควรทำอย่างรอบคอบ ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายภาษีกำหนด ป้องกันมิให้เกิดความเสียหายจากเบี้ยปรับเงินเพิ่ม และเป็นการรักษาชื่อเสียงของกิจการ กลุ่มผู้ประกอบธุรกิจจึงคำนึงถึงความคุ้มค่าและความเหมาะสมที่จะใช้สิทธิประโยชน์จากการวางแผนภาษี จึงเกิดคำถามการวิจัยว่า “ผู้ประกอบธุรกิจกลุ่มใดที่มีการใช้สิทธิประโยชน์โดยการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล”

การตัดสินใจกำหนดนโยบายและการวางแผนเป็นอำนาจของผู้บริหาร โครงสร้างผู้ถือหุ้นเป็นปัจจัยที่สำคัญและมีอิทธิพลในการกำกับดูแลกิจการ (La Porta et al., 2000) ในการบริหารธุรกิจโครงสร้างของผู้ถือหุ้นเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่นักลงทุนต้องพิจารณา โดยลักษณะโครงสร้างผู้ถือหุ้นจะมีความหลากหลาย (ศิลปพร ศรีจันทเพชร, 2551) ผู้ถือหุ้นที่เป็นผู้บริหาร แต่ละแบบทำให้เกิดผลการดำเนินงานที่แตกต่างกัน ผู้บริหารในบริษัทที่มีโครงสร้างการถือหุ้นแบบกระจายตัว มักมีแรงจูงใจให้ทำการปรับแต่งตัวเลขและข้อมูลบัญชีในรายงานทางการเงินเพื่อที่ตนจะได้รับผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้น โดยไม่สนใจผลประโยชน์ของบริษัทและผู้ถือหุ้น ในขณะที่ผู้มีอำนาจควบคุมในโครงสร้างแบบกระจุกตัวมักสร้างรายการทางการเงินที่เป็นเท็จเพื่อการแสวงหาผลประโยชน์ภายในกลุ่มของตน (กรัณธรรัตน์ บุญญวัฒน์ และศักดา มาฉวนพัฒน์, 2554)

โครงสร้างเงินทุนที่มีการก่อหนี้เพื่อการลงทุน (Project Finance) โดยจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อเป็นต้นทุนมีความสำคัญในอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และการก่อสร้าง เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่มีต้นทุนสูง การก่อหนี้ทำให้เกิดค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย ที่จะส่งผลต่อกำไรและภาระภาษีเงินได้นิติบุคคล โครงสร้างเงินทุนที่ดีที่สุดจะสามารถทำให้บริษัทมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากการประหยัดภาษี (Modigliani & Miller, 1958)

อัตราความสามารถในการทำกำไรเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการประเมินศักยภาพของผู้บริหาร เป็นข้อมูลสำคัญที่ผู้สนใจโดยทั่วไปใช้เป็นหลักในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจในเรื่องการลงทุน ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีการจัดการ วางแผน และควบคุมเพื่อให้เกิดผลกำไรซึ่งจะแสดงข้อมูลออกมาในรูปแบบของงบการเงิน เมื่อนำมา

วิเคราะห์จะทำให้เห็นถึงผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุน ดังนั้น การศึกษานี้จึงสนใจศึกษาโครงสร้างผู้ถือหุ้น ความสามารถในการทำกำไร และโครงสร้างเงินทุน ที่มีผลต่อการวางแผนภาษี ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษารูปแบบของโครงสร้างผู้ถือหุ้นแบบครอบครัว ความสามารถในการทำกำไร โครงสร้างเงินทุนที่ส่งผลทำให้เกิดการวางแผนภาษี ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากทฤษฎีการวางแผนภาษีที่ชื่อว่า Hoffman's Tax Planning Theory ของ Hoffman (1961) ได้ให้ความหมายของการวางแผนภาษี คือ ความพยายามในการที่จะเคลื่อนย้ายเงินสดซึ่งปกติจะไหลไปยังหน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีไปสู่กิจการหรือหน่วยงาน การวางแผนภาษีจึงสามารถออกแบบได้ภายในขอบเขตของการลดรายได้ที่ต้องเสียภาษีให้เหลือน้อยที่สุดโดยไม่ต้องสูญเสียกำไรทางบัญชี จากงานวิจัยในอดีต พบว่าการวัดค่าอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง(ETR) เมื่อมีอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงต่ำถือว่ามี การวางแผนภาษี (Dyrenge Hanlon, and Maydew 2006)

เยาวนารถ เพียรธนะกุลชัย (2552) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านขนาดและ สัญชาติของบริษัทกับระดับการวางแผนภาษีอากรในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ กลุ่มตัวอย่างคือบริษัทจำกัดจดทะเบียนกับสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดปทุมธานี พบว่าขนาดของบริษัทอสังหาริมทรัพย์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อระดับการวางแผนภาษีอากร สัญชาติของบริษัทอสังหาริมทรัพย์มีผลต่อระดับการวางแผนภาษีอากร บริษัทสัญชาติต่างชาติมีการวางแผนภาษีอากรที่ในระดับรุนแรง บริษัทสัญชาติไทยมีการวางแผนภาษีอากรในระดับต่ำ

ธัญพร ตันติยวงศ์ (2552) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนภาษีและความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนภาษีกับมูลค่าของกิจการ พบว่าโครงสร้างการถือหุ้นมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการวางแผนภาษีที่แตกต่างกัน โดยโครงสร้างการถือหุ้นที่มีกลุ่มครอบครัวเป็นผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจในการควบคุมมีความสัมพันธ์กับการเพิ่มขึ้นของการวางแผนภาษี บริษัทที่มีชาวต่างประเทศและบริษัทที่มีรัฐบาลเป็นผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุม มีการวางแผนภาษีที่ทำให้กำไรทางบัญชีลดลง

Irianto, Sudibyo, & Wafirli (2017) การศึกษาอิทธิพลของความสามารถในการทำกำไร โครงสร้างเงินทุนกลุ่มข้าราชการอิสระ ขนาดของบริษัทต่อการวางแผนภาษี ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ อินโดนีเซีย 2556-2558 พบว่า ความสามารถในการทำกำไรไม่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการวางแผนภาษี โครงสร้างผู้ถือหุ้นไม่มีอิทธิพลต่อการวางแผนภาษี และขนาดของบริษัทมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการวางแผนภาษี

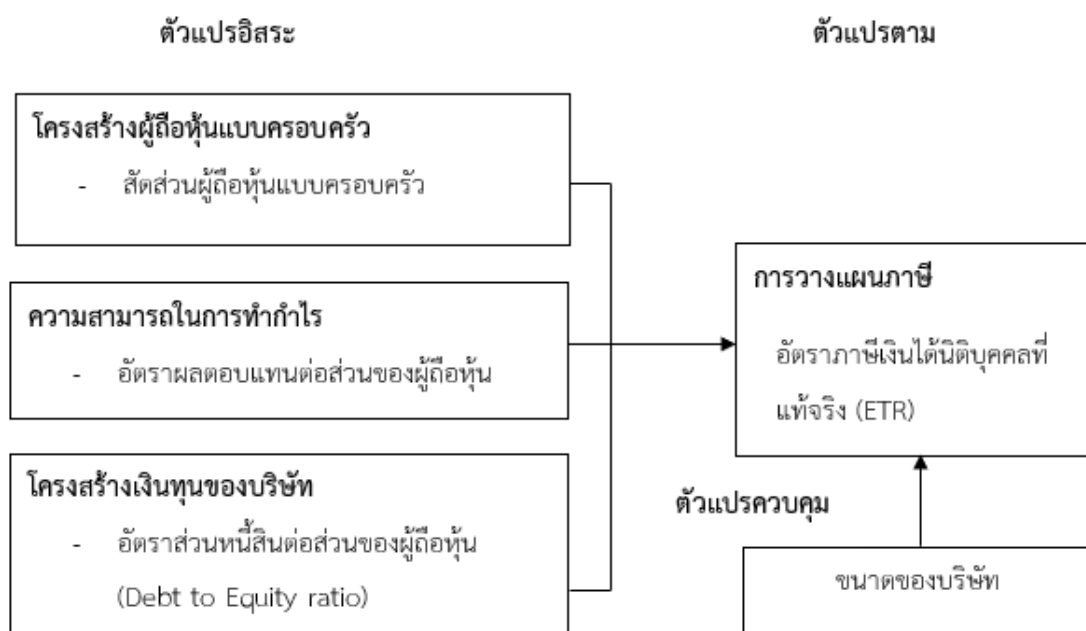
Manurung (2019) ทำการศึกษาอิทธิพลของสภาพคล่อง ความสามารถในการทำกำไร สินค้าคงเหลือ หนี้สินของกิจการที่เกี่ยวข้องและขนาดของบริษัท ต่อการวางแผนภาษีเชิงรุก ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อินโดนีเซียในช่วงปี 2556-2560 พบว่าสภาพคล่องทางการเงินมีผลกระทบในเชิงลบต่อการวางแผนภาษี ความสามารถในการทำกำไรผลกระทบเชิงลบต่อการวางแผนภาษี บริษัทที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นและมีผลกำไรสูงจะจ่ายภาษีต่ำ ขนาดของบริษัทมีผลกระทบในทางลบต่อความการวางแผนภาษี สินค้าคงคลังมีผลในเชิงบวกต่อการวางแผนภาษี หนี้ของกิจการที่เกี่ยวข้องกันไม่มีผลกระทบต่อการวางแผนภาษี

Aminah, Chairina & Sari (2017) ศึกษาอิทธิพลของขนาดของบริษัท มูลค่าของสินทรัพย์ถาวร โครงสร้างเงินทุน ความสามารถในการทำกำไร และความเกี่ยวข้องทางการเมืองกับวางแผนภาษี บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อินโดนีเซีย ปี 2554 - 2558 พบว่าตัวแปรความสามารถในการทำกำไรและความเชื่อมโยงทางการเมืองมีอิทธิพลต่อการวางแผนภาษี ส่วนขนาดของบริษัท โครงสร้างเงินทุน ไม่ส่งผลต่อการวางแผนภาษีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อินโดนีเซียช่วงปี 2554 - 2558

จากการศึกษาผลงานในอดีตเรื่องการวางแผนภาษี พบว่างานวิจัยที่ผ่านมาได้ผลการศึกษาที่ขัดแย้งกันในเรื่องโครงสร้างผู้ถือหุ้น ความสามารถในการทำกำไร และโครงสร้างเงินทุน เพื่อเพิ่มความชัดเจน จึงสนใจทำการศึกษาครั้งนี้เพื่อทดสอบอิทธิพลของตัวแปรดังกล่าวส่งผลอย่างไรต่อการวางแผนภาษี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น สามารถพัฒนารอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากงบการเงิน รายงานประจำปี แบบแสดงรายงานข้อมูลประจำปี (56-1) จากฐานข้อมูล SETSMART ประจำปี พ.ศ. 2560 - พ.ศ. 2562

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2563) กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ระหว่างปี 2560-2562 หมวดธุรกิจ ได้แก่ หมวดธุรกิจบริการรับเหมาก่อสร้าง หมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ และหมวดวัสดุก่อสร้าง รวม 99 บริษัท เก็บข้อมูลเป็นเวลา 3 ปี 295 ตัวอย่าง (ตารางที่ 1) และมีการปรับข้อมูลให้เป็นการแจกแจงปกติ โดยตัดข้อมูลที่ไม่น้อยกว่า 51 ตัวอย่าง และ Outlier 7 ตัวอย่าง คงเหลือ 237 ตัวอย่าง

ตารางที่ 1 ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา	ประชากร (บริษัท)	ตัวอย่าง	ข้อมูลไม่ สมบูรณ์	Outliers	ตัวอย่างที่ ศึกษา	ร้อยละ
หมวด ธุรกิจบริการรับเหมาก่อสร้าง	22	66	16	2	48	20
หมวด ธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์	56	166	31	4	131	55
หมวด วัสดุก่อสร้าง	21	63	4	1	58	25
รวม	99	295	51	7	237	100

กลุ่มตัวอย่างอยู่ในหมวดธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์มากที่สุด จำนวน 131 ตัวอย่าง คิดเป็น ร้อยละ 55 รองลงมาเป็นหมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้าง จำนวน 58 บริษัทคิดเป็นร้อยละ 25 และหมวดธุรกิจบริการรับเหมาก่อสร้างน้อยที่สุดมีจำนวน 48 บริษัทคิดเป็นร้อยละ 20

3.2 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

รวบรวมข้อมูลทุติยภูมิและดำเนินการหาค่าของตัวแปร โดยวัดค่าโครงสร้างผู้ถือหุ้นแบบครอบครัวเป็นตัวแปรหุ่น (dummy variable) ให้ผู้ถือหุ้นรายใหญ่จากความเกี่ยวข้องและนามสกุลไม่มีความเป็นครอบครัวมีค่าเป็น 0 และมีความเกี่ยวข้องเป็นแบบครอบครัวมีค่าเป็น 1 ความสามารถในการทำกำไรวัดจากค่าอัตราส่วนร้อยละของกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น โครงสร้างเงินทุนเป็นจำนวนเท่าของหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ตัวแปรควบคุมคือขนาดของบริษัทวัดจากการหาลอการิทึมของสินทรัพย์รวม และตัวแปรตามการวางแผนภาษีวัดค่าอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริง (ETR) จากค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกำไรทางบัญชีก่อนภาษี โดยค่า ETR มีค่าต่ำแสดงถึงมีการวางแผนภาษีระดับสูง

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) รวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์และสรุปผลเบื้องต้น สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์กันเองของตัวแปรอิสระ และวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยมีสมการทดสอบความสัมพันธ์ของโครงสร้างผู้ถือหุ้น (FAM) ความสามารถในการทำกำไรวัดจากอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) โครงสร้างเงินทุนของบริษัท (DEBT) ต่อการวางแผนภาษี (ETR) และตัวแปรควบคุมขนาดของบริษัท (Size) ดังนี้

$$ETR_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 FAM_{i,t} + \beta_2 ROE_{i,t} + \beta_3 DEBT_{i,t} + \beta_4 Size_{i,t} + e_{i,t}$$

กำหนดให้

$ETR_{i,t}$	หมายถึง	อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริงของบริษัท i ปีที่ t
$FAM_{i,t}$	หมายถึง	กลุ่มผู้ถือหุ้นต่างชาติของบริษัท i ปีที่ t
$ROE_{i,t}$	หมายถึง	ผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัท i ปีที่ t
$DEBT_{i,t}$	หมายถึง	โครงสร้างเงินทุนของบริษัท i ปีที่ t
$Size_{i,t}$	หมายถึง	ขนาดของบริษัท i ปีที่ t
$e_{i,t}$	หมายถึง	ค่าความคลาดเคลื่อน

4. ผลการวิจัย

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

กลุ่มตัวอย่างอยู่ในหมวดธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์มากที่สุด จำนวน 131 ตัวอย่าง คิดเป็น ร้อยละ 55 รองลงมาเป็นหมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้าง 58 บริษัทคิดเป็นร้อยละ 25 และหมวดธุรกิจบริการรับเหมาก่อสร้างน้อยที่สุดมีจำนวน 48 บริษัทคิดเป็นร้อยละ 20

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราภาษีที่แท้จริง อัตราส่วนทางการเงิน และขนาดบริษัท

ตัวแปร	ตัวย่อ	หน่วย	Minimum	Maximum	Mean	S.D.
อัตราภาษีที่แท้จริง	ETR	ร้อยละ	0.00	36.47	15.45	7.91
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	ROE	ร้อยละ	-55.80	69.29	7.84	13.83
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	DEBT	เท่า	0.03	13.42	1.50	1.43
โครงสร้างผู้ถือหุ้นแบบครอบครัว	FAM	Dummy	0	1	0.31	0.46
ขนาดบริษัท	ASSET	ล้านบาท	509.09	634733.22	30652.55	71387.65
ขนาดบริษัท (log)	SIZE	Log ₁₀	5.71	8.80	7.07	0.59

ผลการวิเคราะห์พบว่า อัตราภาษีที่แท้จริง มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 15.45 มีอัตราภาษีต่ำสุดร้อยละ 0 มีอัตราภาษีสูงสุดร้อยละ 36.47 อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีค่าเฉลี่ย 7.84 เท่า มีอัตราส่วนต่ำสุด -55.80 อัตราส่วนสูงสุด 69.29 เท่า อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีค่าเฉลี่ย 1.50 มีอัตราส่วนต่ำสุด 0.03 มีอัตราส่วนสูงสุด 13.42 เท่า ขนาดบริษัทวัดจากสินทรัพย์รวมมีค่าเฉลี่ย 30,652.55 ล้านบาท ขนาดใหญ่ที่สุด 30,652.55 ล้านบาท และขนาดเล็กที่สุด 509.09 ล้านบาท

4.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยวิธีสหพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient)

ตารางที่ 3 แสดงการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์เพียร์สันของอัตราส่วนทางการเงิน และขนาดบริษัท

ตัวแปร	ETR	ROE	DEBT	SIZE
ETR	1			
ROE	.540**	1		
DEBT	.152*	.172**	1	
SIZE	.291**	.186**	.272**	1

หมายเหตุ : *.** หมายถึง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ จากตารางไม่พบว่าตัวแปรอิสระคู่ใดที่มีความสัมพันธ์กันเอง จึงไม่มีปัญหาเชิงเส้นในการวิเคราะห์การถดถอย หรือไม่เป็น Multicollinearity (Pearson, 1932)

4.3 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis)

ตารางที่ 4 แสดงการวิเคราะห์การถดถอยของตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่ออัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง

คำพยากรณ์	Unstandardized			t	Sig.	Collinearity	
	B	SE	Beta			Tolerance	VIF
ค่าคงที่ (Constant)	-7.554	5.200		-1.453	.148		
โครงสร้างผู้ถือหุ้นแบบครอบครัว (FAM)	-2.050	.903	-.120	-2.270	.024*	.982	1.018
ผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)	.276	.032	.483	8.750	.000**	.905	1.105
หนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (DEBT)	-.807	.311	-.146	-2.591	.010**	.870	1.150
ขนาดบริษัท (SIZE)	3.211	.757	.239	4.24	.000**	.870	1.149
R = .600		R ² = .360		Adjusted R ² = .349			

หมายเหตุ *,** หมายถึง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 ตามลำดับ

ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่ออัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล หรือมีอิทธิพลเชิงลบต่อการวางแผนภาษี ประกอบด้วย ผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ($\beta = .486$) และ ขนาดบริษัท ($\beta = .239$) และอิทธิพลเชิงลบต่ออัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล หรือมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการวางแผนภาษี ได้แก่ โครงสร้างของผู้ถือหุ้นของบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นแบบครอบครัว ($\beta = -.120$) และหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ($\beta = -.146$) สมการร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 36 โดยสามารถเขียนสมการได้ดังนี้

$$ETR = -0.120FAM^* + 0.483ROE^{**} - 0.146DEBT^{**} + 0.239SIZE^{**} + e$$

โครงสร้างผู้ถือหุ้นที่มีสัดส่วนการถือหุ้นแบบครอบครัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยโครงสร้างผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล หรืออีกนัยหนึ่งคือมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการวางแผนภาษี และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของสมการมีค่าร้อยละ -0.120 แสดงว่าการถือหุ้นของโครงสร้างผู้ถือหุ้นที่มีผู้ถือหุ้นแบบครอบครัวเพิ่มขึ้น 1 สัดส่วน จะทำให้วางแผนภาษีเพิ่มขึ้นทำให้อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริงลดลงร้อยละ 0.120

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล หรืออีกนัยหนึ่งคือมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการวางแผนภาษี สัมประสิทธิ์การถดถอยของอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์มีค่าเท่ากับ 0.483 แสดงว่าความสามารถในการทำกำไรที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น 1 เท่า จะวางแผนภาษีลดลงทำให้อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.483

อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล ซึ่งก็มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการวางแผนภาษี สัมประสิทธิ์การถดถอยของอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีค่าเท่ากับ -0.146 แสดงว่าหากโครงสร้างเงินทุนที่วัดจากอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น 1 เท่าจะวางแผนภาษีเพิ่มขึ้นทำให้อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลลดลงร้อยละ 0.146

ขนาดของบริษัท มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในทิศทางเดียวกับอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล หรืออีกนัยหนึ่งคือมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการวางแผนภาษี ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของขนาดของกิจการมีค่า 0.239 แสดงว่าขนาดของกิจการที่วัดจากสินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้น 10,000 บาท จะวางแผนภาษีลดลงทำให้อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.239

สรุปผลได้ว่าโครงสร้างผู้ถือหุ้นที่มีผู้ถือหุ้นแบบครอบครัว และโครงสร้างเงินทุนที่วัดจากอัตราหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นส่งผลทิศทางตรงข้ามกับอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล ทำให้อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลลดลง หรืออีกนัยหนึ่งคือมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการวางแผนภาษี และความสามารถในการทำกำไรที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นส่งผลทิศทางเดียวกันกับอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล ทำให้อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มขึ้นหรือมีอิทธิพลเชิงลบต่อการวางแผนภาษี

5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1. สรุปและอภิปรายผล

การวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นการเตรียมการเพื่อให้บริษัทได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี เสียภาษีอย่างประหยัดและถูกต้อง จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า

1. กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และการก่อสร้าง โครงสร้างผู้ถือหุ้นแบบครอบครัวเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่หรือเป็นผู้บริหาร คำนึงถึงประโยชน์ที่กิจการจะได้รับจากการวางแผนภาษีมากกว่าผู้ถือหุ้นที่ไม่อยู่ในกลุ่มครอบครัว และประโยชน์จากกระแสเงินสดและมูลค่าของกิจการ
2. บริษัทที่มีความสามารถในการทำกำไรสูงจะมีการวางแผนน้อยลง เพราะกิจการที่มีความสามารถทำกำไรได้ดี จะคำนึงถึงมูลค่าหลักทรัพย์ ความมั่งคั่ง ภาพลักษณ์ และชื่อเสียงมากกว่าประโยชน์จากการวางแผนภาษี
3. จัดหาเงินทุนจากแหล่งเงินทุนภายนอกหรือสินเชื่อโครงการ (Project Finance) จะทำให้บริษัทได้รับประโยชน์ทางภาษีเพราะมีค่าใช้จ่ายจากดอกเบี้ย จึงมีผลต่อกำไรในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล แต่หากหนี้สินจากแหล่งเงินทุนภายนอกน้อยจะส่งผลให้อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลมากขึ้น จึงเป็นประโยชน์ในพิจารณาการบริหารงานเพื่อการลงทุนของผู้ประกอบธุรกิจ และเป็นข้อมูลที่สนับสนุนนโยบายการจัดเก็บภาษีของรัฐบาล

5.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นการเตรียมการเพื่อให้บริษัทได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี เสียภาษีอย่างประหยัดและถูกต้อง จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า

1. กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และการก่อสร้าง โครงสร้างผู้ถือหุ้นแบบครอบครัวเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่หรือเป็นผู้บริหาร คำนึงถึงประโยชน์ที่กิจการจะได้รับจากการวางแผนภาษีมากกว่าผู้ถือหุ้นที่ไม่อยู่ในกลุ่มครอบครัว และประโยชน์จากกระแสเงินสดและมูลค่าของกิจการ
2. บริษัทที่มีความสามารถในการทำกำไรสูงจะมีการวางแผนน้อยลง เพราะกิจการที่มีความสามารถทำกำไรได้ดี จะคำนึงถึงมูลค่าหลักทรัพย์ ความมั่งคั่ง ภาพลักษณ์ และชื่อเสียงมากกว่าประโยชน์จากการวางแผนภาษี
3. จัดหาเงินทุนจากแหล่งเงินทุนภายนอกหรือสินเชื่อโครงการ (Project Finance) จะทำให้บริษัทได้รับประโยชน์ทางภาษีเพราะมีค่าใช้จ่ายจากดอกเบี้ย จึงมีผลต่อกำไรในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล แต่หากหนี้สินจากแหล่งเงินทุนภายนอกน้อยจะส่งผลให้อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลมากขึ้น จึงเป็นประโยชน์ในพิจารณาการบริหารงานเพื่อการลงทุนของผู้ประกอบธุรกิจ และเป็นข้อมูลที่สนับสนุนนโยบายการจัดเก็บภาษีของรัฐบาล

4. ผลจากการวิจัยแสดงให้เห็นถึงโครงสร้างการถือหุ้นแบบครอบครัวมีการวางแผนภาษีมาก รัฐฯ อาจต้องให้ความสนใจในผู้ประกอบการธุรกิจในกลุ่มนี้มีการเสียภาษีในอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริงที่ต่ำกว่า เกณฑ์ และอาจสื่อสารให้เห็นถึงความถูกต้องของการวางแผนภาษีและการหลีกเลี่ยงภาษี

5. บริษัท/สถานประกอบการที่มีการวางแผนภาษีจะสามารถประหยัดภาษี โดยจะทำให้อัตรา ภาษีเงินได้ที่แท้จริงต่ำ ซึ่งการวางแผนภาษีที่ถูกต้องไม่เป็นการผิดกฎหมาย และยังทำให้บริษัท/สถาน ประกอบการประหยัดค่าใช้จ่ายทางภาษีได้อีกด้วย

5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1. การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาการวางแผนภาษีเพียงกลุ่มธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ประเทศไทย เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่ผู้ถือหุ้นรายใหญ่มีสัญชาติไทย งานวิจัย ครั้งต่อไปอาจจะทำการศึกษากลุ่มอุตสาหกรรมบริการหรืออุตสาหกรรมอื่น และศึกษาโครงสร้างผู้ถือหุ้นที่มีสัดส่วน ผู้ถือหุ้นต่างชาติ ว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรเพื่อที่เป็นข้อมูลสำหรับผู้เกี่ยวข้อง

2. การศึกษาครั้งต่อไปผู้สนใจควรทำการศึกษาตัวแปรสำนักงานสอบบัญชี เนื่องจากการใช้สำนักงาน สอบบัญชีที่มีความเคร่งครัดในการตรวจสอบงบการเงินที่แตกต่างกัน อาจส่งผลทำให้ผลการศึกษา เปลี่ยนแปลงไป

เอกสารอ้างอิง

- กรัณฐรัตน์ บุญญวัฒน์ และ ศักดา มาฉวนพัฒน์. (2554). โครงสร้างการถือหุ้นและคุณภาพของการรายงานทางการเงิน. *วารสารนักบริหาร*, 31(2), 152-158.
- ชาครีย์ อักษรถึง และ คราฤทธิ์ สิทธิกุล. (2559). การพัฒนาดัชนีราคาที่อยู่อาศัยของไทย. *Stat-Horizon Statistics and Information Systems Department*. ธนาคารแห่งประเทศไทย [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 5 มกราคม 2564 จาก https://www.bot.or.th/Thai/Statistics/Articles/Doc_Lib_statisticsHorizon/RPPI.pdf.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2563). การจัดกลุ่มอุตสาหกรรมและหมวดธุรกิจ. [ออนไลน์] สืบค้นเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2563 จาก https://www.set.or.th/th/regulations/simplified_regulations/industry_sector_p1.html
- ธัญพร ตันติวรรงค์. (2552). การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนภาษีและความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนภาษีกับมูลค่าของกิจการ : หลักฐานเชิงประจักษ์จากประเทศไทย. *ดุชนิพนธ์ปริญญาบัญชีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- เยาวนารถ เพียรชนะกุลชัย. (2552). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านขนาดและสัญชาติของบริษัทกับระดับการวางแผนภาษีอากรในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์. *วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*.
- ศิลปพร ศรีจันทเพร. (2551). ความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท โครงสร้างของผู้ถือหุ้นกับมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์. *วารสารวิชาชีพบัญชี*, 4(10), 26-39.
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2563). *กระแสทรรศน์ 3168*. [ออนไลน์] สืบค้นเมื่อ 27 กุมภาพันธ์ 2564 จาก <https://kasikornresearch.com/th/analysis/k-econ/business/Pages/z3168-construction.aspx>.
- Aminah, A., Chairina, C. & Sari, Y. Y. (2017) The influence of company size, fixed asset intensity, leverage, profitability, and political connection to tax avoidance. *AFEBI Accounting Review (AAR)*, 2(2), 30-43.
- Dyrenge, S.D., Hanlon, M., and Maydew, E.L. (2006). *Long-Run Corporate Tax Avoidance*. Retrieved December 25, 2020, from http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1017610
- Halon, M., Mills, L. F., & Slemrod, J. B. (2005). *An empirical examination of corporate tax noncompliance*. Ross School of Business Paper No. 1025 Retrieved December 26, 2020, from <http://ssrn.com/abstract=891226> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.891226>.

- Hoffman, W. H. (1961). The theory of tax planning. **The Accounting Review**, 36(2), 274 – 281.
- Irianto, B. S., Sudibyo, Y. A. & Wafirli, A. (2017). The influence of profitability, leverage, firm size and capital intensity towards tax avoidance. **International Journal of Accounting and Taxation**. 5(2), 33-41.
- La Porta, R., Lopez-de-Silanes, F., Shleifer, A., & Vishny, R. (2000). Investor protection and corporate governance. **Journal of Financial Economics**, 58(1-2), 3-27.
- Manurung, A. H. (2019). The influence of liquidity, profitability, intensity inventory, related party debt, and company size to aggressive tax rate. **Archives of Business Research**, 7(3). 105-115.
- Modigliani, F., & Miller, H. M. (1958). The cost of capital corporation finance and the theory of investment. **The American Economic Review**, 48(3), 264-297.
- Pearson, E. S. (1932). The test of significance for the correlation coefficient: Some further results. **Journal of the American Statistical Association**, 27(180), 424–426.